

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2004 m. vasario 19 d.

Nr. 8 (589)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Vasario 16-oji – brangiausia šventė

Šįmet Kaune buvo gausu renginių, skirtų Lietuvos valstybės atkūrimo dienai paminėti. Jau ketvirtadienį, vasario 12 d., Menininkų namuose vyko vakaras Lietuvos valstybės atkūrimo dienai "Čia mūsų namai", kuriame dalyvavo Kauno ir Vilniaus rašytojai, o penktadienį istorinė Lietuvos Respublikos prezidentūra pakvietė į nuostabų minėjimą-koncertą "Vasario 16-oji – istorija ir dabartis". Ryšių istorijos muziejuje vakare vyko folkloro ansamblio "Blezdinga" projekto "Po 140 metų už 1400 varstų" pristatymas. Vakaras skirtas 1863 m. sukilėlių tremtinių kaimams Tolovkai, Litovkai ir Čionajai Padinai atminti. Žymiausi Kauno miesto menininkai sekmdienio popietę buvo pagerbti Menininkų namuose.

Vasario 16-osios rytą kelių patruliai su Kauno kolegijos studentais įvažiuojančius į Kauną sveikino Valstybės atkūrimo dienos proga ir dovanavo mažytes trispalves vėliavėles. Tokia akcija vyksta jau ne pirmi metai. Planota išdalyti 500 vėliavėlių.

Šv. Mišios buvo aukojamos ir Arkikatedroje bazilikoje, ir, šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje, kurio-

Šaulių sąjungos Garbės sargybos kuopos Vėliavos būrio kariai žygiuoja iki Amžinosios ugnies Zenono Šiaučiulio nuotr.

Muziejaus sodelis buvo pilnas kauniečių ir miesto svečių

Edmundas SIMANAITIS

Gražink tėvynei, ką privalai

LLKS tarybos deklaracijai – 55

Unikalus reiškinys

Kai Rytų frontas pradėjo slinkti į Vakarus, neišvengiamai artėjo ir antrosios sovietų okupacijos grėsmė. Šalyje organizavosi ginkluotojo pasipriešinimo judėjimas. Jis truko bemaž dešimtmetį. Tai unikalus reiškinys, kuris Vakaruose dar nėra suvoktas. Ginkluotojo pasipriešinimo dalyviai pirmaisiais kovų metais turėjo viltį iškovoti laisvę su Vakarų diplomatinė, o gal ir su karine parama. Visuotinis partizanų sąjūdis plito ir stiprėjo. 1945 m. visame krašte veikė daugiau nei 30 tūkst. laisvės kovotojų. Partizanai vilkėjo Lietuvos kariuomenės uniformą, turėjo tuos

pačius karinius laipsnius. Ginklai - atkovoti iš priešų, surankioti fronto mūšių laukuose. Laisvės kovotojus rėmė absoliuti gyventojų dauguma.

1946 m. Lietuvoje buvo dislokuota nemažiau kaip dešimt okupanto divizijų - apie 60 tūkst. kareivių, dešimtys NKVD, MVD, MGB pulkų ir būrių. Mūšiuose su partizanais buvo naudojama aviacija ir artilerija.

Trumpame straipsnyje neįmanoma net trumpai paminėti svarbiausių partizaninio judėjimo organizacinių persitvarkymų ar išvardyti kovinių vienetų ir pilietinio pasipriešinimo organizacijų.

(keliami į 5 psl.)

Dėl grupės buvusių politinių kalinių išdavystės

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio pareiškimas

Pačioje prezidento skandalo pradžioje visos buvusių politinių kalinių, tremtinių ir partizanų organizacijos (LPKTS, LLKS, LPKTB, LPKS ir kitos) viešais pareiškimais yra pasakiusios griežtai neigiamą savo nuomonę dėl prezidento ir jo patarėjų elgesio bei veiksmų, nesuderinamų su Konstitucija ir moralės bei etikos reikalavimais, ir pareikalavusios, kad R.Paksas, nelaukdamas apkaltos proceso pabaigos, atsistatydintų iš Lietuvos Respublikos prezidento pareigų.

Šiomis dienomis grupė buvusių politinių kalinių apilankė prezidentą R.Paksą, išreiškė jam savo paramą ir pa-

je dalyvavo Kauno igulos kariai. Vyko literatūrinė kompozicija, joje dalyvavo aktorius E.Stancikas, tautinių instrumentų ansamblis "Tūto". Po šv. Mišių iš Rotušės aikštės į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį pajudėjo nuotaikinga studentų eiseną. Pasipuošę geltonos, žalios ir raudonos spalvos cilindrais jie dalijo vėliavėles praeiviams.

Pusę dvylikos prasidėjęs varpų muzikos koncertas kvietė miesto gyventojus rinktis į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį.

(keliami į 2 psl.)

skelbė Konstitucinį Teismą šmeižiantį pareiškimą. Jie Konstitucinį Teismą lygino su okupaciniais teismais už tai, kad šis apgynė Lietuvos pilietybės garbę ir orumą. Tai visiškai absurdas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga bei Lietuvos laisvės kovos sąjūdis griežtai atsiriboją nuo Viktoro Petkaus vadovaujamos atskalūnų grupės veiksmų ir pareiškimų.

Kartu primena visuomenei, kad ta pati asmenų grupė nebe pirmą kartą Lietuvoje atsiradus politinės krizės požymių, lyg pagal "šeimininko" nurodymą,

(keliami į 2 psl.)

Aktualijos

■ Seimo specialioji tyrimų komisija, tirianti kaltinimų prezidentui R.Paksui pagrįstumą, šiandien pateiks savo galutinę išvadą Seimui. Neoficialiomis žiniomis, apkaltos komisija gali patvirtinti penkis iš šešių kaltinimų prezidentui arba net visus šešis.

■ Sostinės senamiestyje jau šią vasarą turėtų prasidėti pirmieji Vilniaus žydų istorinio kvartalo fragmentų atkūrimo darbai, tačiau negausios Lietuvos žydų bendruomenės atstovai šiam projektui skirtus pinigus norėtų gauti savo reikmėms, teigiama laikraštyje "Baltimore Jewish Times".

■ Vilniuje, Krašto apsaugos ministerijoje, akredituotas naujasis Belgijos gydybos atašė Lietuvai pulkininkas Patrickas Custersas.

■ Seimo NATO reikalų komisijos pirmininkas V.Stankevičius abejoja, ar prezidentas R.Paksas iš tiesų vyks į NATO viršūnių susitikimą birželio mėnesį. Jis teigia, kad iš privačių pokalbių matyti, jog NATO šalių veikėjai simpatizuoja Lietuvos Respublikos Seimui.

■ Didžiosios Britanijos nacionalinis transliuotojas BBC pranešimuose apie lietuviškąjį prezidentūros skandalą pastebi, kad ekonomika Lietuvoje auga greičiau nei demokratija.

■ Praėjusiais mėnesiais gerokai sumažėjo lenkų, pritariančių narystei Europos Sąjungoje. Anot laikraštyje "Rzeczpospolita" paskelbtų "Eurobarometro" apklausos rezultatų, šiuo metu integraciją į ES remia 61 proc. lenkų, 28 proc. yra prieš.

■ Estija per artimiausius penkerius metus ketina pirkti gynybos pajėgoms prieštankinių ginklų, haubicų, šarvuotųjų transporterių ir sunkvežimių, taip pat ginkluotės priešlėktuvinės gynybos pajėgoms.

■ Mažuma demokratiškose valstybėse turi paklusti daugumai. Taip komentavo Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga skandalą dėl švietimo reformos, numatančios, kad nuo rugsėjo 1d. visose šalies rusiškose mokyklose du trečdaliai dalykų bus dėstomi latvių kalba.

Vasario 16-oji – brangiausia šventė

(atkelta iš 1 psl.)

Nešini Trispalvėmis kauniečiai, pasipuošę trijų spalvų cilindrais aukštųjų mokyklų studentai, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir bendrijos, kitų organizacijų atstovai su vėliavomis gausiai rinkosi į aikštę. Nuskambėjus J. Aisčio eilėms, patrankos salvė, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo dienai, sudrebino sodelį. Lie-

ti atstovai padėti gėles prie žuvusių už laisvę paminklo Ramybės parke. Jiems skirta trečioji patrankos salvė. Dainuojant trims baritonams į orą pasklido geltoni, žali ir raudoni balionai.

Vienybės aikštėje vyko akcija, kurioje studentai, dėvintys trispalvius cilindrus, rikiavosi pagal vėliavos spalvas. Geltoni, raudoni ir žali cilindrai buvo dalijami mies-

metais ir linkėjo stiprybės bei klestėjimo tautai. Vasario 16-osios – didžiosios lietuvių šventės reikšmę aiškino ir šventimo istoriją nužvelgė VDU profesorius Egidijus Aleksandravičius, aktorė Rūta Staliliūnaitė deklamavo eiles.

Vakare kauniečiai buvo laukiami prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus. Šventinis koncertas vyko prie mu-

Pakiliai nusiteikę studentai skuba į šventę

tuvos himną sugiedojo trys baritonai. Po Vyčio Kryžiaus vėliavos pakėlimo Kauno miesto meras A. Garbaravičius sveikino šventės progą ir dėkojo gausiai susirinkusiems. Iš tiesų džiugu, kad šventėje dalyvavo daug jaunimo, daug valdžios atstovų, Kauno įgulos vadų ir karių, Seimo narių, visuomeninių organizacijų narių, kovojusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Po mero sveikinimo iššauta antroji salvė, skirta Kaunui ir kauniečiams.

Lietuvos valstybė buvo iškovota mūsų senelių ir protėvių gyvybių kaina. Jų atminimui padėtos gėlės prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kario kapo, taip pat deleguo-

tiečiams ir jie kviečiami prisidėti prie gyvos Trispalvės iš cilindrus.

Kaune prieš 15 metų pirmą kartą Lietuvoje po ilgos pertraukos oficialiai paminėta Vasario 16-oji. Iškilmingame minėjime, vykusiame Kauno valstybiniame muzikiniame teatre, aktorius A. Masiulis perskaitė Vasario 16-osios Nepriklausomybės paskelbimo aktą, Kauno valstybinis choras ir Kauno simfoninis orkestras atliko Lietuvos himną ir žymiausių lietuvių kompozitorių kūrinius, susirinkusiuosius sveikino miesto meras A. Garbaravičius. Prezidentas V. Adamkus kvietė būti tokius stiprius kaip Sąjūdžio

zvejaus laiptų specialiai pastatytos scenos. Nežinomojo kario ir Laisvės paminklas buvo apjuostas degančiomis žvakėmis, taip pat įrėmintas ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus stogas, kurio kontūras priminė Gedimino stulpus. Koncertas skirtas tiems, kurie norėjo linksmai švęsti šią šventę ir kartu padainuoti Atgimimo laikų ir visiems gerai žinomas dainas. Pabaigoje skambėjo G. Zujaus ir B. Brazdžionio daina „Aš čia gyva“ ir šventę baigė trispalvis fejerverkas nuo Vytauto Didžiojo karo muziejaus stogo.

Audronė KAMINSKIENĖ
Autorės nuotr.

Brangiausia lietuviui data

Ne kiekviena tauta gali nedvejodama atsakyti į klausimą, kuri diena, kuri data yra jai brangiausia. Lietuviai ilgai nesvarstydami pasakys: tai Vasario 16-oji. Ši diena būdavo minima pagrindžio sąlygomis okupuotoje Lietuvoje. Ji buvo iškilmingai švenčiama Vakaruose mūsų išeivijos ir tyliai prisimenama Sibiro tremtinių trobelėse ir GULAG'o barakuose, rūdinių gelmėse ir šachtose – visur, kur buvo nors vienas lietuvis.

Šiandien, kaip ir prieš daugelį metų, surėmę pečius esame pajėgūs įveikti Lietuvą slegiančias negandas, atskirti tiesą nuo melo. Nepaisant įsitikinimų, tautybės ar užimamų pareigų, visų mūsų svarbiausias rūpestis – stiprinti valstybę, kad joje mums patiems būtų jauku gyventi.

Tegul lydi mus santarvė ir sutarimas su visais, kurie darbu prisideda kuriant dabarties bei ateities gerovę.

LPKTS Marijampolės skyrius

Vasario 16-oji Kruonio šile

Vasario 15 dieną LPKTS jaunimo komiteto pakviesti Kauno ir Kauno rajono kudirkaičiai ir jų vadovai pasuko Kruonio pusėn į Lietuvos valstybės atkūrimo dienos paminėjimą Kruonio šile, kuriame užkasti Lietuvos partizanų kūnai.

Po šv. Mišių Kruonio bažnyčioje, kurias aukėjo Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, drauge su kitais įspūdingo renginio dalyviais pasukome į šilą. Po gražių ir šiltų renginio sielos Vytauto Markevičiaus, vyskupo Juozapo Matulaičio, Kaišiadorių mero Romualdo Urnilavičiaus, jūrų skauto vado Algirdo Sinkevičiaus, atkurtos Didžiosios Kovos apygardos dabartinio vado Augustino Švenčionio, Lietuvos kariuo-

menės kūrėjų savanorių sąjungos pirmininko Algirdo Petrusevičiaus sveikinimų LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša padėkos raštais apdovanojo šventės rengėjus ir dalyvius.

Po iškilmingos vakaro dalies koncertavo ansambliai „Verpeta“, „Atžalynas“, choras „Margiris“ ir Teisės akademijos choras, o renginio dalyviai ragavo skanią kareivišką košę.

Kudirkaičių organizacijos atstovai antrą kartą dalyvavo nuostabiame renginyje. Dėkojame žmonėms, padovanojusiems mums šventę.

Judita MEIGLAITĖ,
vyresnioji varpininkė,
Kauno S. Nėries vid.
mokyklos kudirkaičių
organizacijos vadovė

Už laisvės kovų įamžinimą

Už ištvermę ir ryžtą kuriant filmą „Vienui vieni“, kuris įamžino kritusių Lietuvos partizanų atminimą, jo prodiuseris Vytautas Vilimas apdovanotas LPKTS I laipsnio žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“. Dėkojame už pasiaukojamą darbą.

LPKTS pirmininkas P. Jakučionis
LPKTS tarybos pirmininkas R. Paplauskas
LPKTS valdybos pirmininkas A. Lukša
LLKS prezidiumo pirmininkas J. Čeponis

Dėl grupės buvusių politinių kalinių išdavystės

(atkelta iš 1 psl.)

politinių kalinių vardu skelbia pareiškimus, politinės padėties vertinimus, visiškai priešingus absoliučios daugumos buvusių politinių kalinių ir tremtinių bei jų organizacijų nuomonei ir palankius krizių gilinimui. Mes tai vadiname valstybės griovimu ir Laisvės kovų idealų išdavyste.

Ši atskalūnų grupė prieš devynerius metus protestavo prieš Adolfo Šleževičiaus atstatydinimą, visą Nepriklau-

somos Lietuvos laikotarpį atvirai tarnavo buvusiems komunistams. Tarp jų yra kaltinamų savo buvusių bendražygių ir partizanų niekšingomis išdavystėmis okupantų valdžiai, įtariamų dalyvavusių žydų holokauste ir visuomeninių lėšų iššvaistymu.

Manome, kad tikrąsias atskalūnų elgesio ir veiksmų priežastis sužinosime tik tada, kai tyrinėtojams taps prieinami į Rusiją išvežti KGB archyvai.

Vadovybės klausimas bus sprendžiamas

Praėjusį penktadienį Šiauliuose rimtosios politikos žygį inicijavusi Tėvynės sąjungos vadovybė dalyvavo ir LPKTS Šiaulių skyriaus tarybos posėdyje. TS pirmininko pirmajai pavaduotojai R. Juknevičienei svečiuojantis Šiaulių skyriuje buvo aptariamas ir tarp skyriaus pirmininko Česlovo Dirskės bei kitų skyriaus narių kilęs konfliktas. Minėtame skyriaus tarybos posėdyje Č. Dirkė partiečio atsiprašė. Tačiau ši žiniasklaidoje nuskambėjusį konfliktą gvildens ir LPKTS Šiaulių skyriaus, ir LPKTS etikos komisijos.

Gavus komisijų išvadą artimiausiam LPKTS valdybos posėdyje bus sprendžiamas Šiaulių skyriaus vadovybės klausimas.

„Tremtinio“ inf.

Dėmesio!

Vasario 28 d. (šeštadienį) Marijampolės kultūros centre (Stoties g. 16) įvyks Respublikinėje tremtinių dainų ir poezijos šventėje dalyvausiančių chorų vadovų pasitarimas. Bus svarstomas repertuaras ir kiti organizaciniai klausimai. Pradžia 11 val. Prašome dalyvauti. Tel. pasiteirauti (8-699) 11958, 55388.

Kas tie Pakso gynėjai?

Prieš gerą dešimtmetį Vilniuje, buvusiuose KGB rūmuose, vyko neturinti analogų pasaulyje akcija - kad būtų politiniai kaliniai po daugelio metų grįžtų į kameras, kurių sienos apšlakstytos jų pačių krauju (deja, kažkas paskubėjo jas pertvarkyti - nutrinti tardymo pėdsakus). Tada mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, protestavome ir neleidome į buvusius KGB rūmus mums nepatikimo ir neteisėtai LDDP Vyriausybės paskirto vadovauti Lietuvos genocido centrui ir ten esančiam archyvui gen. direktoriaus Vytauto Skuodžio.

1994 m. gegužės 16 d. LDDP statytinis premjeras A.Šleževičius iš KGB rūmų pasikvietė tuo metu būdinius buvusius politinius kalinius ir tremtinius iš Varėnos, Druskininkų, Kėdainių ir Panevėžio. Jis norėjo, kad mes pasirašytume jo parengtą dokumentą dėl akcijos nutraukimo.

Vyriausybės rūmuose šalia A.Šleževičiaus radome sėdintį jo "advokatą" ir patarėją Viktorą Petkų, kuris nėrėsi iš kailio įrodinėdamas didžiojo stabilizatoriaus tiesą. Neišdegė! Po tris valandas trukusio pokalbio išeidami pareiškėme, kad budėjimo akciją nutrauksime tada, kai bus atstatydas V.Skuodis.

Šių metų vasario 11 d. tas pats V.Petkus į prezidentūrą pas R.Paksą atvedė liūdnai pagarsėjusių "disidentų" kompaniją. Jie žemai nulenkę žilas galvas pažadėjo besąlygišką ištikimybę preziden-

tui, o Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą sutapatino su bolševikiniais teismais. "Teisuolis" V.Petkus iškilmingai pareiškė: "Tas bjaurus kvapas tvyrojo (suprask - kaip bolševikiniam teisme, aut.) ir Konstituciniame Teisme sprendžiant J.Borisovo tariamą klausimą".

Kažin ar kažkieno tampomi virvutėmis "disidentai" neperlenkė lazdos? Ar ne laikas įsiterpti prokuratūrai?

Po šio apsilankymo kam kyla abejonių, ar neskaldomi disidentai. Man neaišku - kokie, kas juos ten siuntė, kokioms jėgoms jie atstovauja. Akivaizdu, kad susirėjo tarp savęs, nes V.Skuodis nepalaiko savo globėjo V.Petkaus.

Beveik kiekvienoje TV laidoje "Korida" matome tartum šikšnosparnius šmėsčiojančius V.Petkaus sėbrus. Jie tvirtai gina tautos "gelbėtojų" J.Veselkos, R.Pavilionio, V.Uspaskicho "neginčijamas" tiesas. O ten, kur pasirašė rankoves žengia "tikri" vyrai, atsiranda ir iš paskos kulniuojančių klapčiukų. Šiuo atveju vienas iš tokių buvo Antanas Mozeris, buvęs Norilsko politinis kalinys, kuris vieną kartą už panašius dalykus jau buvo atitinkamai įvertintas "Norilsko Vyčių".

Paskutinį gegužės šeštadienį "Norilsko Vyčiai" rinksis Kaune, kaip ir kiekvienais metais, ir įvertins A.Mozerio veiklą.

Vytautas KAZIULIONIS,
buvęs politinis kalinys,
Norilsko sukilimo dalyvis

Su gailėsčiu ir užuojauta...

Šešetas pagyvenusių vyrų, anksčiau save vadusių politiniais kaliniais, aplankė prezidentą ir pareiškė savo paramą bei susižavėjimą. Niekas negali ginčyti skonio ar simpatijų keistenybių...

Tie žmonės nevengdami save vadinti disidentais, o kartais netgi laisvės kovotojais išsityčiojo iš Nepriklausomos Lietuvos (kurios jie neva siekė) garbingiausios institucijos - Konstitucinio Teismo, jį sulygindami su okupantų teismais. Kas gali pasakyti, ar tai natūralus, ar apsimestinis marazmas, tačiau tai liudija, kad jie ateina (grįžta) pas savo tik-

rąjį šeiminingą, - tarnauti Lietuvos valstybingumo ir demokratijos duobkasiams.

Lietuvos politinių kalinių sąjunga su gailėsčiu ir užuojauta pažymi šį faktą. Šie nelaimingi žmonės nebesuvoja, nei kuo jie buvo, nei kuo tapo. Tiesiog patys save pamerkė. Jiems neberekės apsimetinėti ir niekas su laisvės kovotojais nebesu-painios Viktoro Petkaus, Aleksandro Bendinsko, Stasio Stungurio, Antano Mozerio, Vytauto Girdzi-jausko, Alberto Žilinsko.

Lietuvos politinių kalinių sąjungos pirmininkas
Antanas STASIŠKIS

Pavojaus laisvei akivaizdoje

Vos pasibaigus Vasario 16-osios šventei nacionalinio radijo žurnalistė paklausė premjero A.Brazausko, kaip jis vertina sostinės Arkikatedroje kardinolo Audrio Juozo Bačkio pasakytą pamokslą, įspėjantį ne tik tikinčiuosius, bet ir visą Lietuvos visuomenę, kad gresia rimtas pavojus Lietuvos laisvei ir demokratijai. Šv. Mišiose dalyvavo visi trys Lietuvos vadovai - prezidentas, Seimo pirmininkas ir premjeras. Pakankamai aišku, kad šie kardinolo žodžiai pirmiausia ir buvo skirti jiems. Juk kasdien vis labiau aiškėja, kad R.Pakso apkaltos procesas stringa ir vargu ar bus balsuojama Seime dėl apkaltos balandžio mėnesį, kaip numatyta. Tai yra dar iki oficialaus Lietuvos priėmimo į Europos Sąjungą. Nežinia, kuo tas balsavimas gali baigtis, nes nemaža dalis valdančiosios socdemų partijos frakcijos narių tikrai nebalsuos už apkaltą, kad ir kokios būtų komisijos išvados. Taigi į klausimą apie realias grėsmes Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei premjeras atsakė jokių grėsmių nemažų. Tiesa, A.Brazauskas pažymėjo, kad dabar iškilęs svarbus valstybės prestižo pasaulyje klausimas, nes prezidentinio skandalo atgarsiai pasklido toli už Lietuvos ribų. Jau ne vienas įtakingas Vakarų laikraštis rašo apie R.Pakso ryšius su Rusijos mafija. Ir ne tik su ja. O įvertinus tai, kas vyksta Rusijoje, ir paskutinius Kremliaus vadovų pareiškimus grėsmė visiškai reali.

Nežinia, kam dar gali kelti abejonių prorusiška R.Pakso aplinkos ir jo rėmėjų orientacija. Pats prezidentas tai akivaizdžiai įrodė pažerdamas valstybinius apdovanojimus Vasario 16-osios proga. Juk vienu iš aukščiausių Lietuvos valstybinių apdovanojimų - Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžiumi apdovontas aršiausias Lietuvos stojimo į NATO priešininkas Rolandas Pavilionis, neseniai papildęs prezidentinę Liberalų demokratų frakciją Seime. Tai aiškus įrodymas, kad prezidentas R.Paksas faktiškai solidarizuojasi su šiuo prorusišku veikėju. Aukštus valstybinius apdovanojimus gavo ir kiti R.Pakso šlovintojai ir gynėjai. Tai televizijos žurnalistas Eduardas Eigirdas bei niekur nepritapęs režisierius Arūnas Matelis, režisavęs prezidento inauguracijos iškilmes. Neliko pamirštas ir "Respublikos" dienraščio padalinio Klaipėdos laikraš-

čio "Vakarų ekspresas" vyr. redaktorius Gintaras Tomkus. Beje, "Respublika" jau nuo savo atsiradimo dienos užėmė aiškia antipatriotinę poziciją, o dabar kryžium gula už "sąmokslininkų skriaudžiamą" prezidentą. Užtat pradėtas neregėtas spaudimas prieš kitą dienraštį - "Lietuvos rytą", ypač jo redaktoriaus pavaduotoją, politinių komentarų autorių Rimvydą Valatką. Į puolimą prieš "Lietuvos rytą" įsitraukė ir pati Generalinė prokuratūra bei gen. prokuroras A.Klimavičius, kuris, kaip ir Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovas Valentinas Junokas, jau atvirai stojo "skriaudžiamo" R.Pakso pusėn. Štai jums ir "nepolitizuotos" teisėsaugos institucijos! Taigi R.Pakso veiksmai jau aiškiai rodo, kad jo tikslas - sekti savo patrono Rusijos prezidento V.Putino pavyzdžiu ir užgniaužti laisvą žodį. Juk neatsitiktinai naujojo aukšto ordino kavaliariaus R.Pavilionio pagrindinis uždavinys buvo suformuoti tokią Nacionalinio radijo ir televizijos tarybą, kuri klusniai vykdytų paties R.Pavilionio ir R.Pakso nurodymus bei instrukcijas.

O svarbiausia, kad tai pažymi ne labiausiai nekenčiamas prof. V.Landsbergis ar "priešu Nr.2" tapęs sostinės meras liberalų centristų lyderis Artūras Zuokas, o Rusijos politologai. Štai žinomas ir artimas Kremlui politologas Viktoras Olžičius, įdėmiai sekantis įvykius Lietuvoje, nedvejodamas pabrėžia, kad Lietuvai rengiamas Gruzijos variantas. Tikslai atvirkštinis. V.Olžičius pareiškė, kad jokiū būdu negalima atmesti tokio įvykių varianto, kai po apkaltos, netgi jei ji būtų nepalanki R.Paksui, jis pasilieka S.Daukanto gatvės rūmuose ir paskelbia, kad Seimo sprendimas dėl jo nušalinimo yra neteisėtas, todėl kreipiasi į "liaudį" kviesdamas apginti nuo "sąmokslininkų". R.Pavilionio, J.Veselkos, K.Prunskienės ir krikščionių demokratu save vadinančio P.Gražulio, taip pat įvairiausių šustauskininkų sukurstytos "liaudies masės" balsavimo dieną susirenka prie Seimo ir panašiai kaip "Jedinstvos" laikais šturmuoja parlamentą. Pasak V.Olžičiaus, tokio varianto atmesti jokiū būdu negalima, nes galimame parlamento šturme gali dalyvauti ir gerai ginkluoti žmonės. Rusų politologas žino, ką kalba. Juk

dabar paaikškėjo, kad tarp geriausio R.Pakso bičiulio ir rėmėjo J.Borisovo draugų yra ir pirmojo vidaus pulko vadas plk. Madalovas. Taigi pakaktų pralieti kraują, keletos aukų ir "liaudies sukilimas" bus paskelbtas įvykusi. O jeigu reikės, R.Paksas pasikvies pagalbą iš tos pačios Baltarusijos. Čia jau asmeninės R.Pakso orakulės L.Lolišvili pagalbos nepakaks.

Na, o premjeras ir valdančiosios socdemų partijos vadas A.Brazauskas kartu su savo pagrindiniu partijos "pilkuoju kardinolu" Č.Juršėnu jau rengiasi pasilikti valdžioje ir po būsimų Seimo rinkimų. Valdančiosios koalicijos socialdemokratų ir socialliberalų lyderiai A.Brazauskas ir A.Paulauskas jau oficialiai pasirašė susitarimą bendradarbiauti per būsimus Seimo rinkimus ir po jų. Bet dar nespėjus nudžiūti rašalui ant šio susitarimo popierių A.Brazauskas pareiškė, jog po rinkimų neatmeta galimybės bendradarbiauti su prezidentiniais borisovininkais ir V.Uspaskicho "darbiečiais". Žinoma, A.Brazauskas pažymėjo ir kitus "socialiai artimus" sąjungininkus - pirmiausia K.Prunskienės partiją ir Rusų sąjungą. Taigi visiškai aišku, kad A.Paulausko socialliberalų laukia liūdnos dienos. Tuo labiau kad balsavimas dėl apkaltos gali žlugti dėl socialdemokratų kaltės, nes nemaža jų dalis apkaltos tikrai neparems. Tai, aišku, visiškai nepriimtina socialliberalams, o ypač jų lyderiui A.Paulauskui.

Taigi Lietuvos likimas, ypač stojimo į ES ir NATO išvakarėse, absoliučiai neaiškus. Tą pripažįsta net toks įtakingas Prancūzijos laikraštis "Le Figaro", šiomis dienomis paskelbęs, kad Lietuvos prezidentas kasdien tampa vis labiau nevaldomas, nesiskaito nei su įstatymais, nei su Konstitucija ir labai primena savo elgesiu ir pareiškimais Rusijos skandalistą V.Žirinovskį.

Jonas BALNIKAS

Dėmesio!

Kauno mst. buvusiams politiniams kaliniams, tremtiniams ir jų šeimų nariams (pensininkams), I ir II gr. invalidams pranešame, kad sudaromos eilės nemokamai protezuoti dantis (iki 300 Lt). Prašome užsiregistruoti pas gydytoją stomatologą **Kaune, Savanorių pr. 191, iki kovo mėn. 10 d.**

LPKTS Kauno sk.

Jonas BALNIKAS

Totalitarinio komunizmo pasmerkimas

Neeilinės rezoliucijos projektas, priimtas ELP-ED grupės ELP kongrese 2004 m. vasario 4-5 d. Briuselyje

20 amžiuje kilo du vienodai nežmoniški, milijonus aukų nusinešę totalitariniai režimai – komunizmas ir nacizmas. Po to, kai Antrajame pasauliniame kare nacizmas buvo nugalėtas, jo nusikaltimus buvo galima iširti ir pasmerkti, o nusikaltusius asmenis nuteisti. Komunistinė sistema taip pat žlugo, tačiau po to panašaus tarptautinio pasmerkimo nebuvo.

- Atsižvelgiant į daugumos nukentėjusių šalių nacionalinių parlamentų deklaracijas;

- kadangi nacistinis ir fašistinis totalitarizmas buvo teisėtai pasmerktas tarptautiniu mastu, o komunistinis totalitarizmas moraliai pasmerktas dar nebuvo;

- kadangi įvairiuose pasaulio kraštuose keli totalitariniai komunistiniai režimai vis dar kabinasi valdžios ir labai kenkia savo žmonių labui;

- kadangi komunistinių režimų grįžimo į valdžią pavojus dar neišnyko ir ši ideologija vis dar grasina pasaulio taikai ir laisvai tautų raidai;

- kadangi kova prieš fašizmą parodė, kad režimo nuvertimas – tai ne ideologijos įveikimas, ir būtina nuolat prisiminti padarytus nusikaltimus, kad totalitarinės ideologijos ir praktikos neatgimtų.

1. Pabrėžia faktą, kad komunistiniai Rytų ir Vidurio Europos režimai nužudė milijonus nekaltų visų tautybių žmonių ir daugybei sugriovė likimus, sunkiai pažeisdami žmogaus teises, kaip antai:

- milijonų, neišskiriant tų, kurie pagyvenę ir ligoti, nėščią moterų, vaikų ir kūdikių, ištrėmimas į Sibirą ir kitas vietas;

- dažnai visos tautos išvarymas iš jos gimtinės;

- politinių diktatūros oponentų persekiojimas ir neteisingi teismai;

- rinkimų fabrikavimas, neteisėtų parlamentų sudarymas, valdžios uzurpavimas ir faktinis šių režimų įvedimas;

- kankinimai ir nežmoniškas elgesys, ypač su politiniais kaliniais, koncentracijos stovyklose, kalėjimuose ir sulaikymo centruose;

- dažnai genocidui priylgstantys persekiojimai etniniu pagrindu;

- persekiojimai dėl religijos;

- persekiojimai dėl socialinės kilmės;

- saugumo tarnybų vykdoma visiškai žmonių gyvenimo kontrolė ir prievartumo pažeidimas;

- neapykantos ideologijos skelbimas ir kurtymas;

- asociacijos ir susirinkimų laisvės draudimas;

- laisvo judėjimo apribojimas šalių viduje ir užsienin;

- sunkūs politinio pliuralizmo, sąžinės laisvės ir su komunistine ideologija nesutampančių politinių nuomonių raiškos laisvės pažeidimai;

- teisės į nepriklausomą informaci-

ją paneigimas ir visiška spaudos laisvės stoka;

- žemės ir kitų asmeninės nuosavybės formų ekspropriacija;

- parama už demokratijos ribų esantiems revoliuciniams komunistiniams judėjimams;

- aiškiai dabartiniams šalių žmonėms priklausančių finansinių išteklių išvežimas nežinia kur į užsienį iki pat šiandien.

2. Įsitikinusi kiekvienos bet kokio totalitarinio režimo aukos orumo lygybe ir jos teise į teisingumą.

3. Susirūpinusi, kad iki šiol nebuvo tinkamo tarptautinio milžiniškų žmonių aukų ir milijonų patirtų kančių Vidurio ir Rytų Europoje įvertinimo.

4. Pastebi, kad po šių režimų žlugimo buvo atlikti svarbūs istoriniai tyrimai.

5. Ragina atskleisti visą tiesą apie žmogaus teisių pažeidimus totalitarinių režimų laikotarpiu, nes tai turėtų būti moralinio pototalitarinės Europos visuomenių atgimimo pagrindas.

6. Ragina sukurti nepriklausomų ekspertų grupę informacijai apie totalitarinio komunizmo įvykdytus žmogaus teisių pažeidimus surinkti ir įvertinti.

7. Kviečia šalis nares ir stojančiąsias šalis sukurti nacionalinius komitetus žmogaus teisių pažeidimams per totalitarinių komunistinių režimų laikotarpį iširti ir pranešti tokių tyrimų rezultatus nepriklausomam tribunolui.

8. Kviečia šalis nares ir stojančiąsias šalis išslaptinti visus dokumentus, jei tokių dar liko, kurie galėtų nušviesti bylas, susijusias su žmogaus teisių pažeidimais komunistinių režimų laikotarpiu, ypač tuos, kurie liudija saugumo tarnybų ir politinės policijos nusikaltimus, ir padrąsinti piliečius liudyti tai minėtam tribunolui ir nacionaliniams komitetams.

9. Tribunolo surinktos ir įvertintos informacijos pagrindu:

a) kviečia Europos Sąjungą priimti oficialią deklaraciją dėl totalitarinio komunizmo pasmerkimo tarptautiniu mastu;

b) kviečia įkurti Europinį tyrimų ir dokumentacijos centrą, kuris toliau rinktų, vertintų ir spausdintų informaciją apie totalitarinį komunizmą, suteiktų kryptį tolesnėms studijoms ir istoriniams tyrimams;

c) siūlo paminėti totalitarinių komunistinių režimų Aukų dieną;

d) sukurti komunizmo aukų memorialinį muziejų.

10. Kreipiasi į visus, kurie pretenduoja į politinį darbą ES institucijose, paskelbti apie savo profesinę ir politinę veiklą anksčiau komunistinėse šalyse ir susilaikyti nuo kandidatavimo į europinius postus, jei jie anksčiau dirbo represinėse komunistinėse tarnybose arba buvo įsitraukę į nusikaltimus žmonijai.

Maskva reikalauja savo dalies

Vokietijos mieste Miunchene įvykusioje kasmetinėje tarptautinėje konferencijoje, skirtoje Europos saugumo klausimams ir naujų septynių valstybių priėmimui į NATO, Rusijos gynybos ministras Sergejus Ivanovas pagrasino nutraukti susitarimą dėl įprastų karinių pajėgų sumažinimo Europoje. Į tokį S.Ivanovo pareiškimą nedelsiant sureagavo JAV senatorius iš Arizonos valstijos Džonas Makeinas. Jis pavadino S.Ivanovą naujojo Rusijos imperializmo šaukliu, o prezidento V.Putino pastarojo meto politiką įvertino kaip "šliaužiantį perversmą". Dž.Makeinas pažymėjo, kad V.Putinas užsimojo ne tik prieš demokratijos likučius pačioje Rusijoje, bet ir žemina bei šantažuoja kaimynines šalis, neseniai atsikračiusias okupacinio komunistinio režimo. Pirmiausia Baltijos valstybes, Gruziją ir Ukrainą, siekdamas kontroliuoti ne tik jų ekonomiką, bet ir politiką.

Aišku, kad vis didėjantys Rusijos ir NATO nesutarimai ėmė ryškėti jau beveik prieš metus. Kai Prancūzija ir Vokietija, skirtingai nuo kitų Europos šalių, neparėmė JAV karinės operacijos Irake, Maskva bemat tuo pasinaudojo. Pirmiausia susidorodama su opozicija Rusijos viduje ir imdama aktyviai spausti kaimynines valstybes. JAV prieštaravimą tokiems Rusijos veiksams pirmiausia pademonstravo JAV valstybės sekretorius Kolas Paelas. Atvykęs į naujojo Gruzijos prezidento M.Saakašvilio inauguracijos iškilmes jis pareikalavo išvesti Rusijos kariuomenę iš Gruzijos. Dar daugiau, K.Paelas paskelbė straipsnį Rusijos "Izvestijų" dienraštyje, kuriame neįprastai aštriai kritikavo Maskvos spaudimą kaimyninėms šalims, taip pat vykdomą laisvų informacijos priemonių likvidavimą.

Vakarų reakcija į vis labiau besireiškiantį Rusijos agresyvumą išryškėjo neseniai Rygoje įvykusiame Europos šalių atstovų pasitarime dėl saugumo problemų. Baltijos ir Skandinavijos valstybių atstovai atkreipė Europos žmogaus teisių organizacijų dėmesį į demokratines opozicijos persekiojimą Baltarusijoje ir kagiebių grupuotės valdomoje Moldovoje. Na, o Miunchene JAV senatorius Dž.Makeinas atkreipė dėmesį, kad jau 1989 metais Baltijos valstybių nepriklausomybės siekimas buvo pirmasis blogio imperijos SSRS subyrėjimo simptomas. Priimdami Baltijos šalis į NATO Vakarai tik ištaiso tą blogį, kurį padarė Baltijos valstybės Stalino ir Hitlerio suokalbis. Visa tai erzina Maskvą ir ji nuolat kursto vietinius rusus Baltijos šalyse, ypač Latvijoje. O dėl Ukrainos, tai, nepaisant to, kad ji ir sunaikino savo branduolinį potencialą bei pasiuntė į Iraką apie 1,7 tūkst. savo karių, ten viešpatauja autoritarinis prezidento L.Kučmos režimas.

Savo ruožtu Rusijos gynybos ministras S.Ivanovas Miuncheno konferencijoje atvirai šantažavo Vakarų, kad prieš 10 metų pasirašytas su-

sitarimas dėl įprastų karinių pajėgų sumažinimo Europoje gali būti išmestas į šiukšlių dėžę. Pasak S.Ivanovo, 1996 m., kai NATO rengėsi priimti į Aljansą Rytų Europos valstybes, Rusijai buvo pažadėta, kad prie jos sienų nebus dislokuotos JAV karinės bazės. Tai ir vykdoma. Tuo tarpu Rusija, pažadėjusi per trejus metus išvesti savo armiją iš Gruzijos ir Moldovos, net negalvoja to daryti. Dar daugiau, Maskva atvirai pareiškia, kad rusų kariuomenė ten liks mažiausiai 10 metų.

Kaip praneša Vakarų šalių spauda, S.Ivanovas rūsčiai žvelgdamas į JAV atstovą senatorių Džoną Makeiną nedviprasmiškai pareiškė: "Vienas iš svarbiausių dabartinės Rusijos užsienio politikos prioritetų yra mūsų santykiai su artimaisiais kaimynais. Tai jokių būdu nėra neoimperializmas, o tik siekis užtikrinti Rusijos saugumą", – pabrėžė S.Ivanovas.

Atsakydamas į tokį S.Ivanovo pareiškimą, JAV senatorius Džonas Makeinas pabrėžė, kad Rusijos prezidentu tapus V.Putinui Rusija faktiškai atsisakė vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus, konkrečiai – sumažinti savo ginkluotąsias pajėgas Europoje. Dž.Makeinas pabrėžė, kad Rusija faktiškai stengiasi bent iš dalies okupuoti Gruziją ir Moldovą. Taip pat Rusija aktyviai palaiko paskutinį diktatūros režimą Europoje – prezidento A.Lukašenkos režimą.

Dar daugiau, Maskva stengiasi užmesti Latvijai energetinę kilpą siekdama likviduoti demokratinę Latvijos vyriausybę, pasinaudodama vietinių rusakalbių "persekiojimo" korta.

JAV atstovas Dž.Makeinas ypač pabrėžė, kad Rusijos valdžios vykdomas demokratijos užgniaužimas pačioje Rusijoje, žodžio laisvės naikinimas, o svarbiausia, grasinimai kaimyninių šalių, ypač Baltijos valstybių, suverenitetui neduos Rusijai naudos, o tik sukels Vakarų demokratinių šalių atsiribojimą nuo Rusijos. "NATO blokas, kurio vaidmuo priimti į Aljansą naujas nares tampa globalus, jokių būdu negali pamiršti savo pagrindinio uždavinio – apriboti Rusijos meškos apetitą", – pabrėžė JAV ir kitų NATO šalių atstovai.

Įdomu, kad Paryžius ir Berlynas irgi pradeda suvokti, kad jų bandymas supriešinti ES ir JAV yra tik vandens pylimas ant Maskvos malūno. Todėl Prancūzija ir Vokietija keičia savo poziciją pagaliau suvokusios, kad pagrindinis Rusijos tikslas – vėl pajungti savo kontrolėn ne tik buvusias SSRS "respublikas", bet ir visus buvusius satelitus Rytų Europoje. Juk pats V.Putinas neseniai pabrėžė, kad SSRS subyrėjimas buvo didžiausia klaida, kokia tik galėjo būti. Kartu netiesiogiai išreikšdamas mintį, kad bet kokia klaida gali būti ištaisyta. O kokiais būdais Maskva bando taisyti savo "klaidas", akivaizdžiai matome ir Lietuvoje, kur už savo pinigų nusipirko patį prezidentą.

Gražink tėvynei, ką privalai

(atkelta iš 1 psl.)

Tačiau reikėtų priminti, kad buvo įkurtas Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdis (BDPS). Gynybos pajėgoms turėjo vadovauti vyriausiasis štabas, sudarytas iš visų apygardų atstovų.

Rusijos karinis žurnalas "Voiskovoj vestnik" (1997 Nr.6) paskelbė įdomią išvadą: "Iš bendro Pabaltijo sukilėlių judėjimo galima išskirti lietuvių pasipriešinimą 1944-1952 m. kaip patį didžiausią, atkakliausią ir gerai organizuotą." Tai labai pavėluotas pripažinimas iš Rytų, kad lietuvių tautos siekis būti laisvai - iš tiesų stiprus ir nekintantis.

Reikšmingiausias pasitarimas

Silpnėjant pasipriešinimui ir tolydžio stiprėjant represijoms, kilo poreikis keisti kovos taktiką ir reorganizuoti Gynybos pajėgų vadovavimą. 1949 m. vasarį Prisikėlimo apygardos štabe, Radviliškio r. Minaičių kaime, įvyko apygardų vadų suvažiavimas. Tai buvo visoje ginkluotojo pasipriešinimo istorijoje pats reikšmingiausias ir plačiausiai atstovaujamas apygardų vadų pasitarimas.

Oficialūs posėdžių dalyviai: i.e. BDPS prezidiumo pirmininko pareigas Jonas Žemaitis-Vytautas, Tauro apyg. vadas Aleksandras Grybinas-Faustas, i.e. BDPS visuomeninės dalies viršininko pareigas Jonas Šibaila-Merainis, kuris kartu buvo Algimanto, Vytauto ir Didžiosios Kovos apygardų įgaliotasis atstovas, i.e. Pietų Lietuvos sr. vado pareigas A.Ramanauskas-Vanagas, BDPS prezidiumo sekretorius Petras Bartkus-Žadgaila, Vakarų Lietuvos sr. štabo viršininkas Vytautas Gužas-Kardas, Prisikėlimo apyg. vadas Leonardas Grigonis-Užpalis ir Prisikėlimo apyg. štabo viršininkas Bronius Liesys-Naktis. Šie vardai laisvės kovų istorijoje įrašyti auksinėmis raidėmis.

Pirmajame posėdyje vasario 10 d. MGB provokacijų (agentas J.Markulis ir kt.) sukompromituotas BDPS buvo pervadintas į Lietuvos laisvės kovos sąjūdį (LLKS). Vėliau buvo aptarinėti LLKS tikslai, uždaviniai, organizacinė struktūra ir valdymas. Galutinis laisvės kovų tikslas - atkurti demokratine parlamentinę Lietuvos Respubliką. Visa LLKS veikla turi būti organizuojama šiam svarbiausiam tikslui pasiekti. J.Žemaitis akcentavo būtinumą tausoti jėgas ir rengti vi-

suomenę išsilaisvinimo momentui, kuris neišvengiamai ateis. Pabrėžtas poreikis plėsti visuomeninę veiklą, susilaikyti nuo partizanų gretų plėtos.

LLKS tarybos deklaracija

Kituose posėdžiuose buvo aptarta ideologija, taktika ir strategija kovojant su neribotos galios labai klatingu priešu, nepripažįstančiu jokių tarptautinės teisės normų, visais savo veiksmais pažeidžiančiu 1948 m. pabaigoje JTO priimtas Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos nuostatas. **1949 m. Vasario 16-ąją, per 31-ąsias valstybės atkūrimo metines, jie pasirašė partizaniniais slapyvardžiais LLKS tarybos deklaraciją (toliau - Deklaracija)** - unikalų Lietuvos valstybės teisės dokumentą. Jame buvo suformuluoti Lietuvos valstybės atkūrimo principai, paremti tarptautine teise, Lietuvos Respublikos 1922 m. Konstitucija ir įvertinus Stalino ir Hitlerio nusikaltamo suokalbčio padarinius - Lietuvos okupaciją bei sovietų vykdomas masines genocido akcijas.

Taryba patikslino Lietuvos teritorijoje veikiančių "karinių visuomeninių grupuočių" teritorijas. Keičiant organizuoto pasipriešinimo strategiją buvo pabrėžta, kad vadovavimas apima ne tik karinę, bet ir visuomeninę sritį, t.y. ir pilietinį pasipriešinimą. Visa krašto teritorija buvo padalinta į tris sritis: - Pietų Lietuvos (Nemuno), apimančią Dainavos ir Tauro apygardas;

- Rytų Lietuvos (Karaliaus Mindaugo), kuriai buvo priskirtos Algimanto, Didžiosios Kovos, Vyčio ir Vytauto apygardos;

- Vakarų Lietuvos (Jūros), kurios sudėtyje - Kęstučio, Prisikėlimo ir Žemaičių apygardos.

Deklaracijoje konstatuojama, kad "LLKS taryba okupacijos metu yra aukščiausias tautos politinis organas, vadovaujantis politinei ir karinei tautos išsilaisvinimo kovai". Antrosios Respublikos metais šis juridinis faktas buvo patvirtintas 1999 m. sausio 12 d. įstatymu. Ir okupacijos periodu, ir po 1990 m. kovo 11-osios Akto paskelbimo Deklaracija buvo ir liko principinės svarbos Lietuvos valstybės teisės aktu, aiškiai parodančiu, kad okupuotoje Lietuvoje teisėta buvo ne okupanto, o tuo labiau jo statytinių - kolaborantų valdžia, bet LLKS

taryba ir partizanų apygardų vadovybė.

Seimas atsižvelgė į laisvės kovų patyrimą ir 2000 m. liepos 17 d. priėmė **Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo įstatymą**. Šiuo teisės aktu pašalinama galimybė bet kokiam imperiniam "vaduotojui" spekuliuoti "liaudies valia", kai dėl agresijos ar okupacijos paralyžiuojama valstybės institucijų veikla. Tokiu atveju kovai su agresorium vadovauja LLKS tarybos analogas - Tautos pasipriešinimo vadovybė.

Generolas Jonas Žemaitis

Būtų nusikalsta tiesai ir pilietinei sąžinei nenušvietus dar vienu aspektu Deklaracijos pirmojo signataro, vyriausiojo Gynybos pajėgų vado generolo Jono Žemaičio asmenybės. Deklaracija numatė, kad **atkūrus Lietuvos nepriklausomybę laikinai Respublikos prezidento pareigas turės eiti LLKS tarybos prezidiumo pirmininkas**. Čekistai pašiepdami J.Žemaitį vadino jį "pogrindžio prezidentu", dokumentinio televizijos filmo kūrėjai - ketvirtuoju prezidentu, o generolo marti ir biografė Nijolė Gaškaitė-Žemaitienė pavadino Žuvusiųjų Prezidentu.

Čekistai ilgai sekė J.Žemaičio ryšius ir aplinką, kol išduotas ir apsvaigintas dujomis generolas pateko į nelaisvę. J.Žemaitį teisė Pabaltijo karinis tribunolas Vilniuje. "Kuo nors nusikaltęs neprisi pažįstu. (...) Sovietinė valdžia - mano šalies priešas ir mano asmeninis priešas. Teismui jokių parodymų neduosiu, nes laikau jus be-tiksliais ir nereikalingais", - kalbėjo ketvirtasis prezidentas šiame tragiškame teismo farse.

Tardamas paskutinį žodį jis neprašė malonės iš okupanto ir jausdamas atsakomybę tautai ir istorijai gynė ne savo gyvybę, o pavergtos tautos teisę priešintis agresoriui: "Visus pogrindžio veiksmus, kurio dalyviu aš buvau, nukreiptus prieš sovietų valdžią, aš laikau teisingais ir nelaiškai nusikalstamais. (...) Koks bus teismo nuosprendis, man žinoma. Aš vis tiek laikau, kad kova, kurią aš vedžiau devynerius metus, turės savo rezultatų."

Generolas Jonas Žemaitis buvo sušaudytas Maskvos Butyrkų kalėjimo požemyje 1954 m. lapkričio 26 d. Jo palaikai sudeginti Butyrkų kalėjimo krematoriume, o pelenai išbarstyti sveti-

moje žemėje.

Turime į ką atsiremti

Žuvusiųjų Prezidentas buvo teisus: laisvės kovų rezultatas - 1990 m. kovo 11-ąją atkurta Antroji Respublika. Tautos nusistatymo pastovumą visais įmanomais būdais siekti išsivadavimo patvirtina keturių svarbiausių Lietuvos valstybės aktų seka: 1918 m. vasario 16-ąją - atkuriamą valstybę; 1941 m. birželio 23 d. sukilėliai paskelbia atkurtą nepriklausomybę; 1949 m. vasario 16-ąją - laisvės kovotojai pasirašo LLKS tarybos deklaraciją ir 1990 m. kovo 11-ąją Atkuriamasis Seimas (tada Aukščiausioji Taryba) trečią kartą XX amžiuje skelbia pasauliui Lietuvos valstybės suverenų galių atkūrimą. Ši aktų seka - nepaneigiamas argumentas, patvirtinantis nekintantį tautos siekį savo likimą tvarkyti pačiais. Karaliaus Mindaugo parodyta kryptis į Vakarų - išlieka nepakitusi. O partizanai - Lietuvos kariai savanoriai apgynė garbę kariuomenės, kuri ne dėl savo kaltės negavo įsakymo pasitikti agresorių ugnimi.

Lietuvių tautai per vieną amžių teko patirti keturis nevienodai sėkmingus bandymus išlikti Europoje nepriklausomos valstybės statusu. Tautos atsparumas dramatiškiems išmėginimams stebina Lietuvos valstybingumo neigėjus ir niekintojus. Neformaliems valstybės piliečiams - suteikia pasitikėjimo, kad ir dabar rezgamos provokacinės sumaištys bei kitos kliūtys bus įveiktos.

Minime dvi iškilias datas: 86-ąsias valstybės atkūrimo ir 55-ąsias LLKS tarybos deklaracijos paskelbimo metines. Atsiranda pilietinės pareigos klausimas: ar deklaracijos signatarai, kurių kapavietės ligi šiol nežinomos, neverti lygiaverčio pagerbimo Signatarų namuose. Reikia tikėtis, kad Tėvynės sąjunga, sustiprinusi savo gretas gausiu būriu laisvės kovų dalyvių, imsis tokios iniciatyvos.

Dabar, kai šalyje didėja svetimų spec. tarnybų keliama sumaištis, laisvės kovotojų šūkis - "Gražink Tėvynei, ką privalai" (tai perfrazuota maksima - Redde, quod debes - įkalta prie Nežinomojo kario kapo aukuro akmens Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje) - tampa griežtu imperatyvu ir valstybės pareigūnui, ir Seimo nariui, ir sąmoningam piliečiui.

Turime į ką atsiremti.

Sušaudyti ne vietoje

Šiomet, vasario 16 d., sukako 60 metų nuo istorinės gen. P.Plechavičiaus kalbos, kurioje jis kvietė Lietuvos jaunimą savanoriais stoti į jo organizuojamą Vietinę rinktinę. Savanorių registracija prasidėjo vasario 21 d., o vasario 27-ąją buvo sustabdyta - užsiregistravo 19 tūkst. vyrų - žymiai daugiau, nei buvo planuota. Tai nepaprastai nustebino nacių, kuriems nebuvo pavykę suvilioti lietuvių eiti kariauti už Reicho interesus.

Kaip ir buvo galima tikėtis, vokiečiai, davę sutikimą organizuoti Vietinę rinktinę, planavo klastą. Pasinaudami susiklosčiusia mums nepalankia situacija, vokiečiai keturis batalionus karių nuginklavo ir išvežė į Vokietiją dirbti prie aerodromų, karinėse gamyklose ir kitur. Siekdami įbauginti internuotus karius, vokiečiai apie 150 karių sušaudė, iš jų 86 - Aukštuosiuose Paneriuose, šalia tos vietos, kur jau buvo nužudyta apie 80 tūkstančių Vilniaus ir jo apylinkių žydų.

Lietuva - kraštas, kur per amžius kryžiuosiai įvairūs karai. Daugelyje Lietuvos vietų yra kapinių, kuriose greta vieni kitų palaidoti lietuvių, vokiečių, rusų ir kt. tautybių kariai. Jų ramybės niekas nebandė trikdyti, praeityje nekilo diskusijų, kur ir kokius atminimo ženklus žuvusiems statyti. Nelauktai ir netikėtai tokia problema iškilo Aukštuosiuose Paneriuose.

Žydai pirmieji savo tėvynainiams pastatė paminklą, kurį lanko daug garbių svečių iš užsienio - Aukštųjų Panerių holokausto aukų kapavietė žinoma pasaulyje. Prie paminklo ir Lietuvos piliečiai žydai mini atmintinas tragiškų įvykių datas.

Antrieji savo tautiečių, Armijos krajevios žuvusių karių, atminimui paminklą netoli holokausto aukų paminklo pastatė lenkai. Kaip bebūtų keista, Lietuvos valdžia nepasirūpino pastatyti paminklo savo kariams, žuvusiems nuo rudųjų okupantų rankos.

Paminklo statybos sušaudytiems kariams iniciatyvos ėmėsi žuvusiųjų bendražygiai - Vietinės rinktinės karių sąjunga. Paminklo projektas paruoštas, suderintas su visomis institucijomis, pamatai išlieti, pinigais remia Krašto apsaugos ir Kultūros ministerijos, tikimasi, kad parems ir Vyriausybė.

(keliamą į 6 psl.)

Brolio kapavietę surado po pusės amžiaus

Kruonio apyl. (Kaišiadorių r.) žuvo daug Didžiosios Kovos apyg. partizanų. Kasmet minint Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną Kruonio šile iškilmingai pagerbiamas žuvusiųjų atminimas. Čia, senuose apkausuose, broliškame kape, palaidota daugiau kaip trisdešimt partizanų. Ona Jakubauskaitė-Revuckienė tik po keturiasdešimt penkerių metų Kruonio šile surado žuvusio brolio partizano Broniaus Jakubausko-Žiogo ir jo kovos draugų kapavietę. Ji pasirūpino, kad būtų įamžintas Laisvės kovotojų atminimas.

Bronius Jakubauskas gimė 1922 m. Prienų r., Jakniškių k. Pasak O. Jakubauskaitės-Revuckienės, jos brolis drauge su dviem kovos draugais žuvo 1945 07 11 Prienų r., Daukantų k., nelygioje kovoje su NKVD garnizono kareiviais ir Kruonio stribusais.

Tą dieną Daukantų kaime įvyko dar viena šiurpi tragedija. Užėję į Kubilių trobą stribai rado už stalo pusryčiaujančius tris sūnus: Juozą, Joną ir Adomą. Buvo šienapjūtė, jie prieš tai su tėvu pjoė šieną. Stribai brolius išsivarė ir nušovė, kartu su žuvusiais partizanais: Jakubausku, Rinkevičiumi ir Kondratavičiumi, atvežė ir numetė Kruonio mstl. aikštėje.

“Neįmanoma nusakyti jausmo, kai matai kraujuose paplūdusius, vidurvasario karštyje pūvančius brolio ir jo draugų kūnus, – pasakoja Ona Jakubauskaitė-Revuckienė. – Ypač skaudu buvo mūsų mamai Onai Jakubauskienei, kuri tai sužinojusi labai išgyveno. Bronius buvo mūsų maitintojas, vienintelis darbingas šeimos vyras. Tėtis jau buvo miręs. Dvylikos metų brolis Vytautas ir trylikos metų sesuo Elena gyveno kartu su mama. Dar buvo vyresnės seserys – Adelė Joneliūnienė ir Pranutė Dainienė, partizano našlė (dabar Joneliūnienė). Ona tuo metu mokėsi Kauno mokytojų seminarijoje.”

Netrukus mama Ona Jakubauskienė (g. 1892 m.) su Elenute ir Vytautu buvo ištremiti prie Uralo, į Jurlinsko r., Beriozovką. Vyresniosios seserys pabėgo iš namų ir slapstėsi. Onutė kurį laiką mokytojavo Rietave, tačiau saugumiečiams pradėjus domėtis jos biografija teko kraustyti į Kuršėnus. Ten gavo darbą, o 1953 m. iškėjęs ir pakeitė pavardę. Jos vyras – Šiaulių pedagoginio instituto dėstytojas Juozas Revuckas – buvo jaunai moteriai tarsi uola. Onutė neakivaizdiniu būdu baigė Panevėžio pedagoginę mokyklą ir tapo matematikos mokytoja. Kiek išgalėjo, šelpė tremtyje vargstančią mamą, brolių ir seserį.

Ona Jakubauskienė tremtyje badavo ir sunkiai susirgo. Ryžosi pabėgti su vaikais į Lietuvą. Pavyko. Tačiau ką tik atsigavusią po sunkios operacijos Oną Jakubauskienę vėl sučiupo ir grąžino į tremtį. Tuomet jau ji sirgo vėžiu. Vaikai kuriam laikui uždaryti į kalėjimą, o vėliau vėl visi sugrąžinti į Beriozovką.

1956-ųjų vasarą Onutė sužinojusi, jog mama guli mirties patale, su kita seserimi pasiryžo parsigabenti ją slapčia į Lietuvą. Po Stalino mirties jau buvo juntamas palengvėjimas. Merdinčią motiną dukterys daugiau ne-

Tremtinė Ona Jakubauskienė su dukromis Pranute Dainiene-Joneliūnienė ir mokytoja Ona Revuckiene

gu savaitę gabeną traukiniu. Stotyse jai nuolat buvo kviečiama greitoji pagalba ir leidžiami vaistai. Sugrįžusi į Lietuvą motina teisgyveno dvi savaites. Mirė 1956-ųjų rugpjūčio 9 d. Jos paskutinis troškimas buvo surasti vietą, kur palaidoti mylimo sūnaus Broniaus palaikai. Onutė šio troškimo nepamiršo. Prasidėjus Lietuvoje Atgimimui mokytoja ėmė ieškoti brolio kapo.

1990 m. drauge su dukra Rasa ji atvyko į Kruonį, klausinėjo vietos gyventojų, gal kas ką nors žino. Tačiau tuomet apie tai daugelis vengė kalbėti. Nuvyko į Darsūniškį. Ten jai patarė kreiptis į pamiškėje gyvenančią moterį, kurios vyras – buvęs girininkas – galėjo ką nors žinoti. Bet, deja, prieš metus jis buvo miręs. O moteris sakėsi

Partizanas Bronius Jakubauskas-Žiogas

nieko nežinanti. Ir tik kai paaiškėjo tolimos giminstės ryšiai, moteris atlyžo ir sutiko parodyti partizanų kapavietę. Jos nuvyko į Kruonio šilą. Onutė pasižymėjo nurodytą vietą – paprasčiausiai įkalė kuolą. Surašė prašymą Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio pirmininkui prof. V. Landsbergiui ir gavo iš jo atsaky-

ma, jog partizanų žūties įamžinimu bus pasirūpinta. Čia netrukus iškilo du atminimo kryžiai. Pirmasis – kuklus Eli-gijaus Morkūno ir Vytauto Korkevičiaus padirbtas kryžius, žymintis trijų žuvusių partizanų: Stašio Lekavičiaus, Prano Žukausko ir Jurgio Krušinsko, palaikų kapavietę. Vėliau iškilo didelis meniškasis ažuolo kryžius, kurio pastatymu rūpinosi Kruonio girininkas Jonas Kairiūkštis drauge su vietos sąjūdininkais. Aktyviai tvarkant aplinką talkino moksleiviai. Prie šio kryžiaus kasmet, Vasario 16-ąją, susirenka Lietuvos patriotai prisiminti Laisvės kovotojų žygdarbio.

Elvyra ŽEIKIENĖ
Nuotraukos iš O. Revuckienės asmeninio archyvo

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Petras Stanikas (po mirties), partizanas, Rokiškio aps. Skapiškio valsč. Algimanto apyg. 1944 09 – 1944 11

Leonas Strikaitis (po mirties), sukilimo dalyvis, Mažeikių aps. Židikų valsč. 1941 06 22-28

Gabrielius (Gabrys) Stumbras (po mirties), ryšininkas, Alytaus aps. Daugų valsč. 1944-1945 m.

Antanas Šalčius (po mirties), partizanas, Prienų aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Spyglio būrys 1951-1952 m.

Petras Šalčius (po mirties), partizanas, Prienų aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1951-1952 m.

Adomas Šikšnius (po mirties), pogr. organ. narys, Kretingos aps. Skuodo valsč. LLA narys 1944-1945 m.

Vytautas Špokevičius (po mirties), partizanas, Biržų aps. Pabiržės valsč. Nau-džiaus būrys 1945-1947 m.

Kazimieras Štaupas (po mirties), rėmėjas, Biržų aps. Vabalninko valsč. 1944-1945 m.

Juozapas (Juozas) Šumskis (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. ir valsč. 1941 06 22-28

Juozas Švedas (po mirties), partizanas, Biržų aps. ir valsč. Algimanto apyg. 1944-1951 m.

Jonas Talandis (po mirties), rėmėjas, Lazdijų aps. Šventėžio valsč. 1944-1945 m.

Birutė Untanienė-Bučel, ryšininkė, Švenčionių aps. Adutiškio valsč. Roko būrys 1949-1953 m.

Pranas Urbelis (po mirties), sukilimo dalyvis, Kauno aps. Čekiškės valsč. 1941 06 22-28

Izidorius Urbonas (po mirties), partizanas, Telšių aps. Alsėdžių valsč. 1945-1947 m.

Pranas Vabalas (po mirties), rėmėjas, Raseinių aps. Jurbarko valsč. 1944-1945 m.

Juozas Vaicekuskas (po mirties), partizanas, Lazdijų aps. Rudaminos valsč. 1944-1945 m.

Julius Valadkevičius (Valodkevičius) (po mirties), partizanas, Trakų aps. Onuškio valsč. 1944-1947 m.

Vincentas (Vincas) Vanagas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. ir valsč. Žaibo būrys 1944-1948 m.

Petras Vasiliauskas, partizanas, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. Vaitelio būrys 1945-1946 m.

Mikalina Venckienė-Konstantinavičiūtė, rėmėja, Tauragės aps. Šilalės valsč. 1946-1950 m.

Vincas Viršilas (po mirties), rėmėjas, Telšių aps. Tverų valsč. 1944 09-1944 12

Bronius Zalieska (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Balninkų valsč. 1944 09 – 1944 12

Jurgis Žemaitis (po mirties), partizanas, Švenčionių aps. Kaltanėnų valsč. 1944 09 – 1944 12

(B.d.)

Atsiliepinimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Sušaudyti ne vietoje

(atkelta iš 5 psl.)

Netikėtai iškilo nesusipratimas. Žydų bendruomenės atstovams atrodo, kad mūsų paminklas statomas per arti paminklo holokausto aukoms. Gali būti, kad juos baimina, jog naujas paminklas nustelbs jų paminklą. Atsirado sveiku protu nesuvokiamas pasiūlymas mūsų paminklą statyti ne ant kapo duobės, bet toliau miške, netgi pasukus taip, kad einant keleliu nesimatytų kryžiaus! Tokios eretiškos mintys be reikalo gali išprovokuoti tautinį priešišumą...

Savaime suprantama, kad tie, kurie taip pat galėjo būti sušaudyti, su tokiais alogiškais, netgi amoraliais pasiūlymais sutikti negali. Juolab kad paminklas statomas Lie-

tuvos piliečiams,ėjusiems ginti tėvynės interesų, ir jų gimtojoje žemėje.

Kyla nuodėminga mintis, kad tokių pasiūlymų atsirado todėl, jog holokausto aukų paminklą lanko ir ateityje lankys tokie asmenys, kuriems norisi, kad lietuviai ir toliau būtų laikomi žydšaudžių tauta, kurie nenori suprasti, jog žydų gelbėtojų, rizikavusių savo ir savo šeimų gyvybėmis, buvo dešimteriopai daugiau nei šaudžiusių, kurie nenori, kad ant mūsų paminklo būtų matomas užrašas, jog čia ilsisi hitlerinio teroro aukos – lietuviai kariai savanoriai. Norisi tikėti, kad nugalės sveikas protas.

Kazys BLAŽEVIČIUS, buvęs Vietinės rinktinės kariūnas, karys savanoris

Paminėtos arkivyskupo gimimo metinės

Kaune, kardinolo V.Sladkevičiaus memorialiniame muziejuje, paminėtos arkivyskupo Mečislovo Reinio, nukankinto Vladimiro kalėjime, 120-osios gimimo metinės. Tai iškili asmenybė, labai daug davusi Lietuvai, tačiau gyvenimo keliais arkivyskupui buvo lemta eiti tik 63 metus.

Apie arkivyskupo vaikystę, jo brandos amžių ir nuveiktus darbus kauniečiams pasakojo jo giminės, kalbėjo dvasininkai, mokslininkai.

Būsimasis arkivyskupas gimė 1884 m. Utenos aps. Daugailių parapijos Madagaskaro kaime. Studijavo Vilniaus kunigų seminarijoje, Peterburge, Liuvene, Strasbūre. 1907 m. išventintas kunigu. Jo žinios, patirtis labai padėjo kuriantis jaunai Lietuvos valstybei. Įstojęs į Krikščionių demokratų partiją aktyviai palaikė ryšius su krikščioniškosios krypties visuomeniniais sąjūdziais. Gindamas Vilnijos krašto teises, dalyvavo Lenkijos prispautųjų teisių atstovų konferencijoje Ženevoje, o kartu su bendraminčiais siekdamas Lietuvoje įtvirtinti blaivybę M.Reinys buvo vienas

šio sąjūdžio iniciatorių. Jis daug bendravo su jaunimu, pats steigė ir skatino kurti tautiškas jaunimo organizacijas. Be ganytojiškos veiklos, arkivyskupas M.Reinys daug laiko ir jėgų skyrė visuomeninei veiklai. Ypač nenuilstamai darbavosi gyvendamas Vilniuje. 1919 m. Vilniuje bolševikų suimtas, kalintas Daugpilio ir Smolensko kalėjimuose.

1926 m. išventintas vyskupu ir paskirtas Vilkaviškio vyskupo pagalbininku, 1940 m. pakeltas arkivyskupu ir paskirtas Vilniaus arkivyskupo pagalbininku. Nuo 1945 m. Lietuviškosios Vilniaus arkivyskupijos dalies

apaštalinis administratorius.

Sovietams okupavus Lietuvą skaudi tragedija neaplenkė ir M.Reinio. 1947 m. birželio 12 d. suimtas, nuteistas 8 m. lagerio, kalintas Vladimiro ypatingojo režimo kalėjime. Mirė 1953 m. lapkričio 8 d. Palaidotas Vladimiro kalėjimo kalinių bendrame kape.

Prisiminimų vakaro metu įspūdį sustiprino LPKTS ansamblio "Girių aidas" (vad. A.Paulavičius) atliekamos dainos.

Kauno Įgulos bažnyčioje surengta paroda iš arkivyskupo darbo bei lagerio laikotarpių.

Asta ŠAUKĖNAITĖ
R.Šaknio nuotr.

Vakaro svečiai įdėmiai klausosi "Girių aidos" atliekamų dainų

Skelbimai

Vasario 21 d. (šeštadienį) įvyks LPKTS Radviliškio skyriaus konferencija. Paminėsime LPKTS įkūrimo 15 m. sukaktį. 11 val. šv. Mišios Radviliškio parapijos bažnyčioje, po jų Gražinos vid. mokyklos patalpose aptarsime reikalus, prie bendro stalo švęsime Užgavėnes. Bus renkamas nario mokestis, priimama laikraščio "Tremtinys" prenumerata. Koncertuos Radviliškio tremtinių choras "Versmė".

Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Užjaučiame

Lietuva patyrė skaudžią netektį – po beatodairiškai lekiančio automobilio ratais Vilniuje žuvo literatūrologas ir visuomenės veikėjas **Vytautas KUBILIUS**.

Velionis buvo gilaus proto ir mylinčios širdies šeimos žmogus, atsakomybę jaučiąs pilietis, tikras Lietuvos patriotas. Jo palikti moksliniai ir literatūros kritikos darbai – didžiulis tautos ir jos raštijos lobis. Piliečių charitja neteko savo dvasios lyderio.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga ir Tėvynės sąjunga liūdi dėl vieno iš svarbiausių savo įkūrėjų mirties, dėl mylimo tėvelio netekties nuoširdžiai užjaučia pirmininką **Andrių KUBILIŲ** ir visus artimuosius.

Žuvus žymiam literatūrologui, nuoširdžiai tarnavusiam Dievui ir Tėvynei aktyviam Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio dalyviui **prof. Vytautui KUBILIUI** liūdime ir reiškiamo jo šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą.

Lietuvos Sąjūdis

Vasario 21 d. Lietuvos vietinės rinktinės 60-ųjų įkūrimo metinių proga Kauno įgulos karininkų ramovėje rengiamas minėjimas.

9 val. LVR karių savanorių registracija. 10.45 val. eisena į Įgulos bažnyčią. 11 val. šv. Mišios. A.Mišėikio vadovaujamas Jėzuitų bažnyčios choras atliks šv. Mišias "Prisikėlusiai tėvynei" (muz. A.Paulavičiaus, ž. B.Brazdžionio ir A.Paulavičiaus). 12 val. eisena į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį. 13 val. minėjimas ir koncertas Kauno įgulos karininkų ramovėje. Dainuos Vilniaus įgulos karininkų ramovės choras "Aidas" (meno vad. T.Šumskas).

LPKTS Klaipėdos skyrius vasario 22 d. 15 val. kviečia visus buvusius tremtinius ir politinius kalinius su šeimomis į linksmą **Užgavėnių vakaronę** – su gera muzika, blynais ir arbata. Vakaronė vyks Aukštesniosios technikos mokyklos bendrabučio valgykloje (Taikos pr. 16, Klaipėda).

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Pranciška Sadauskaitė-Milašauskienė 1915-2004

Gimė Tauragės r., Batakių k. Ištekėjusi persikėlė gyventi į Jurbarko r., Kriščiūviškės k. Išaugino dvi dukras ir du sūnus. 1951 01 23 ištremta į Krasnojarsko kr., Nižnij Ingašo r., Revučį. 1958 m. reabilitavo ir leido sugrįžti į Lietuvą. Apsigyveno Jurbarko.

Palaidota Jurbarko r. Girdžių kapinėse. Užjaučiame giminės ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko skyrius

Bronė Adomaitytė-Vengrienė 1919-2004

Gimė Pakubelių k., Kuršėnų valsč., ūkininkų šeimoje. Vyriausiasis brolis žuvo partizanaudamas, o šeima išvežta 1945 m. į Komiją. Bronė išvežė su dviem mažamečiais vaikais, o trečiasis gimė jau tremtyje. Dirbo įvairius darbus. Buvo siuvėja, audėja ir kitų rankdarbių meistrė. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Per didelius vargus leido apsistoti gimtinėje.

Palaidota Kuršėnų naujosiose kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame šeimos narius ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų skyrius

Simanas Juška 1921-2004

Gimė Miežiškiuose, Panevėžio r. 1945 m. ištremtas į Sibirą, šeima išvežta anksčiau. Dirbo Komijos šachtose, vėliau statybose. Sibire vedė tremtinę. 1981 m. grįžo į Lietuvą su 2 dukromis, sunumi ir 3 vaikaitėmis. Apsigyveno Kybartuose. Dirbo staliumi asfaltbetonio bazėje. Buvo aktyvus LPKTS Vilkaviškio skyriaus narys.

LPKTS Vilkaviškio skyrius

Stasys Kačiušis 1928-2004

Gimė Šeiminiškių k., Raseinių r. Pasipriešinimo sovietinei okupacijai dalyvis. 1948 m. areštuotas, nuteistas, kalėjo Intos lageriuose. 1955 m. išsiųstas į Irkutsko sr. – į tremtį. Grįžęs į Lietuvą buvo aktyvus Sąjūdžio, LPKTS, Bažnyčios rėmėjas.

Palaidotas Šiaulių Ginkūnų tremtinių kapinėse.

Užjaučiame šeimą, artimuosius.

LPKTS Šiaulių skyrius ir choras "Tremtinys"

Ona Danutė Kybartaitė 1945-2004

Gimė Tauragės r., Pašešuvio k. 1949 m. su mama ištremta į Irkutsko sr., Taišeto r. 1958 m. kartu su mama grįžo į Lietuvą, apsigyveno Tauragėje. Dirbo Tauragės vaisių ir daržovių perdirbimo įmonėje cecho meistrė. LPKTS Tauragės sk. tarybos narė.

Palaidota Pajūrėlio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame giminaičius.

LPKTS Tauragės skyrius

Milda Šiaučiulytė-Čėsaitienė 1932-2004

Gimė Anykščių krašte. Mokėsi Anykščių vidurinėje mokykloje. Už dalyvavimą pagrindinėje veikloje prieš okupantus 1950 m. buvo nuteista 25 m. kalėti. Pateko į Intos lagerius. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Neleidus gyventi, teko grįžti atgal. Intoje sukūrė šeimą su politiniu kaliniu. Vėliau grįžo, apsigyveno Kaišiadoryse. Buvo aktyvi Sąjūdžio dalyvė ir LPKTS Kaišiadorių sk. narė. Išaugino 3 dukras.

Palaidota Kaišiadorių kapinėse.

LPKTS Kaišiadorių skyrius

